

tens anmodning om at få beskikket en patientrådgiver, der ikke er optaget på listen, kan imødekommes. Ved vurderingen af, om en sådan begæring bør tages til følge, bør der lægges vægt på, om begæringen er rimeligt begrundet, herunder om den, der ønskes beskikket, kan anses for egnet til hvervet. Nære pårørende til patienten og dennes venner kan meget vel være de eneste, som patienten har tillid til. Til disse kan man ikke stille krav om særlig indsigt eller kendskab til de forhold, som de faste patientrådgivere forudsættes at have erhvervet sig, men derimod nok om en umiddelbar forståelse for, hvad hvervet indebærer. Der må ikke foreligge interessemodsatninger, som patienten eventuelt ikke selv er tilstrækkelig opmærksom på.

Såfremt statsamtmanden finder beskikkelsen utilrådelig og derfor afslår at imødekomme patientens begæring, vil afslaget kunne påklages til Justitsministeriet.

Hvis patientrådgiveren skal kunne udføre sit hverv, er det nødvendigt, at rådgiveren på den ene side modtager relevante lægelige oplysninger om patienten og ikke må nøjes med, hvad denne selv kan og vil oplyse. Det er på den anden side også vigtigt at tage hensyn til patientens egne ønsker og lægernes tavshedspligt. Der er en afvejning af disse modstridende hensyn, der gør det nødvendigt at foretage en selvstændig regulering af spørgsmålet, jf. forslaget § 27, idet forvaltningslovens regler om partsrepræsentation næppe vil være fuldt ud dækkende for den særlige retsstilling, der ønskes tilvejebragt på dette område.

Patientrådgiveren må have adgang til de oplysninger, som er nødvendige for, at patientrådgiveren kan varetage sit hverv. Patientrådgiveren skal f.eks. have adgang til at gøre sig bekendt med oplysningerne i tvangsprotokollen, jf. bemærkningerne til § 20. Dette gælder, selv om patienten direkte modsætter sig dette. Hvis en sådan situation opstår, bør overlægen dog altid søge afklaret, om beskikkelse af en anden patientrådgiver eventuelt vil ændre patientens holdning til spørgsmålet og i givet fald rejse sag herom.

Som et naturligt modstykke til de fortrolige oplysninger, patientrådgiverne modtager, har de tavshedspligt efter de gældende regler i forvaltningslovens § 27 og straffelovens § 152.

Patientrådgiveren bør på den anden side ikke have informationer, som af lægelige grunde ikke meddeles patienten.

Selv om patienten som hovedregel har ret til aktindsigt i sin egen journal, jf. § 9 i lov om offentlighed i forvaltningen, må patientrådgiverens

adgang til at gøre sig bekendt med indholdet af journalen kræve et samtykke fra patienten.

Efter lovforslagets § 28 bortfalder beskikkelsen som patientrådgiver samtidig med, at det tvangsindgreb, der har udløst beskikkelsen, bringes til ophør. Patientrådgiveren skal dog søge afklaret, om patienten ønsker at klage over det nu afsluttede tvangsindgreb og i givet fald bistå hermed, ligesom patientrådgiveren skal yde bistand til gennemførelse af klagesager, der allerede er påbegyndt.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger under pkt. 6.2. og til betænkning nr. 1109/1987, side 87-94.

Patientråd

Til § 30

Der henvises til de almindelige bemærkninger under pkt. 6.4. og til betænkning nr. 1109/1987, side 94 f (bemærkninger til § 31 i udvalgets lovudkast).

Til kapitel 9

Underretning og klagevejledning m.v.

Til § 31

I tilfælde hvor frihedsberøvelse eller anden tvang agtes anvendt, skal patienten forinden underrettes om den påtænkte tvang, dens nærmere indhold, baggrund og formål, jf. forslaget § 31, stk. 1. Dette gælder, uanset om patienten har anmodet om at få disse oplysninger.

En sådan forudgående underretning kan dog i særligt hastende tilfælde undlades ved anvendelse af tvangsmidler og fysisk magt, jf. stk. 2. Der tænkes herved på de akutte situationer, hvor tvang anvendes for at afværge mere overhængende fare. I sådanne tilfælde ville det være urealistisk og efter omstændighederne uforsvarligt, hvis underretningspligten i stk. 1 skulle opfyldes, før indgrebet kunne foretages. Begrundelsen for indgrebets foretagelse skal i disse tilfælde gives efterfølgende.

Beslutninger om at anvende tvang må antages at være afgørelser i forvaltningslovens forstand, hvilket bl.a. indebærer, at forvaltningslovens regler om efterfølgende skriftlig begrundelse på begæring finder anvendelse.

Til § 32

Bestemmelsen i forvaltningslovens § 25 om klagevejledning gælder kun for afgørelser, der meddeles skriftligt. Den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7 medfører imidlertid, at der